

Tárgytematika / Course Description

Mezőgazdasági üzemtan I.

MENB_AVTM011

Tárgyfelelős neve /

Teacher's name: Kacz Károly ifj. Dr.

Félév / Semester: 2018/19/2

Beszámolási forma /

Assesment: Vizsga

Tárgy heti óraszám /

Teaching hours(week): 2/2/0

Tárgy féléves óraszám /

Teaching hours(sem.): 0/0/0

OKTATÁS CÉLJA / AIM OF THE COURSE

A mezőgazdasági üzemtan a mezőgazdasági vállalkozásokban folyó termelő, szolgáltató és egyéb tevékenységek racionális kialakításával, jövedelmező működtetésével és fenntartható fejlesztésével foglalkozó tudományterület. Az agrár-felsőoktatásban a növénytermesztés, az állattenyésztés és a műszaki-technológiai tantárgyait kiegészítően az üzemtan fogja át a mezőgazdasági mérnöki ismereteket.

A tantárgy oktatásának célja megismertetni a hallgatókat az agrárágazat mikroszintű közgazdasági fogalomrendszerével, a gazdasági tevékenységek folytatásához szükséges szervezeti keretek kialakításának feladataival, a szervezet berendezésével, a gazdasági tevékenység megszervezésével, az eredmény-realizálással, valamint a bővített újratermelés piacgazdasági feltételeknek megfelelő irányításával. A hallgatók ismerjék meg a mezőgazdasági vállalkozások erőforrásait, tőkejavait, az eszközökkel, illetve a humán erőforrással történő gazdálkodás ökonómiai összefüggéseit.

Ismeretek nyújt továbbá ahhoz, hogy a végzett hallgatók saját vállalkozások alapításába tudjanak kezdeni, majd azt eredményesen tudják működtetni.

A mezőgazdasági üzemtan területéhez szorosabban a következő témakörök tartoznak:

- a mezőgazdasági vállalatok formái és környezete, kapcsolatrendszere,
- a mezőgazdasági vállalatok eredményének mérése,
- a vállalati irányítás és szervezés, tervezés és elemzés,
- az egyes ágazatok, ágazatcsoportok (növénytermesztés, állattenyésztés, szolgáltatások, feldolgozás, stb.) ökonómiai-szervezési alapelvei, sajátosságai,
- az élelmiszer-feldolgozás és minőségbiztosítás ökonómiája.

TANTÁRGY TARTALMA / DESCRIPTION

1. Bevezetés a mezőgazdasági üzemtanba (Az üzemtan tárgya, múltja és jelene)

Az agrárágazat vállalati struktúrája (A mezőgazdasági vállalatok és vállalkozások főbb formáinak ökonómiai sajátosságai)

2. A mg.-i vállalatok és vállalkozások erőforrásainak ökonómiai jellemzői I. (A humán erőforrás jellemzői, a munkaerő-gazdálkodás ökonómiai kérdései.)

3. A mg.-i vállalatok és vállalkozások erőforrásainak ökonómiai jellemzői II. (A befektetett eszközök típusai, szerepük a termelésben, költségeik.)

4. A mg.-i vállalatok és vállalkozások erőforrásainak ökonómiai jellemzői III. (A forgóeszközök jellemzői, körforgásuk, lekötésük és megtérülésük módjai.)

5. A termőföld, mint alapvető erőforrás (földhasználat, földtulajdon, földbérlet)

6. Az erőforrások hasznosítása, az eredményesség mérése: ráfordítás és termelési költség, hozam és termelési érték, jövedelem, jövedelmezőség és hatékonyság
  7. Üzemgazdasági költség- és jövedelemszámítás. A fedezeti pont. Termelési- és költségfüggvények
  8. A növénytermesztési ágazatok jelentősége és jellemzői
  9. A növénytermelés funkcionális területeinek ökonómiája (segédüzemi szolgáltatások, növényvédelem, tápanyag-gazdálkodás, öntözés)
  10. A gabonafélék termesztésének szervezése és ökonómiája
  11. Az ipari növények termesztésének szervezése és ökonómiája
  12. A (szálas és lédús) takarmánynövények termesztésének szervezése és ökonómiája
  13. Az energianövények termesztésének szervezése és ökonómiája
- A gyepgazdálkodás szervezése és ökonómiája
14. Összefoglalás
- Félévzáró zárthelyi (fogalom és számítás) dolgozat

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE / ASSESSMENT'S METHOD

Vizsgakövetelmény: szóbeli vizsga a megjelölt irodalom, valamint az előadásokon elhangzott tananyag alapján.

KÖTELEZŐ IRODALOM / OBLIGATORY MATERIAL

- Üzemtan I. (Szerk.: Nábrádi A. – Pupos T.- Takácsné Gy. K.)
Szaktudás Kiadó Ház, Budapest, 2008
- Üzemtan II. (Szerk.: Nábrádi A. – Pupos T.- Takácsné Gy. K.)
Szaktudás Kiadó Ház, Budapest, 2008
- A növénytermesztés szervezése és ökonómiája (Szerk.: Magda S.)
Szaktudás Kiadó Ház, Budapest, 2003
- Mezőgazdasági üzemtan I. (Szerk.: Buzás Gy. – Nemessályi Zs. – Székely Cs.)
Mezőgazdasági Szaktudás Kiadó, Budapest, 2000
- Mezőgazdasági üzemtan II. (Szerk.: Pfau E. – Széles Gy.)
Mezőgazdasági Szaktudás Kiadó, Budapest, 2001
- Menedzsment és vállalkozás-gazdaságtan (Szerk.: Kövesi János)
Typotex Kiadó, Budapest, 2007
- Mezőgazdasági vállalatgazdaságtani alapfogalmak (kari/tanszéki honlap)
-